

vo vydání Vybraných slovenských rozprávok z roku 1928 je rozprávanie české, ale všetky priame reči sú uvedené po slovensky.

B. Němcová: O zakleté sestře

...Když mu v hlavě vískala, pravila mu: „Povězže mi, obavo, kedy ty skapeš, či ja tu naveky budem zakliata?“ I zářehťal se drak studeným smíchem a odpověděl panně: „Veru tu zostaneš naveky zakliata, lebo ja jen tehdy skapem, keď moj najstarší brat - a toho žiaden nezabije.“

U Kubína („Rohatá princezna“) vyzerá zápis takto: *Jeden král mněl céru, a ta každej večtr tři sta páru střevicu rostancovala. Šefci nestačili na ni ani dělat, králoj to bylo taky diuný, toť aby mněl jen na samí střevíce bangál.*

Kubín priamo uvádza, kto mu túto rozprávku o rohaté princeznej rozprával. O ľudovom rozprávkari – v tomto prípade rozprávkarke, zaznamenal toto:

„Kuličková Anna, vdova – 70 let. Žije v městském chudobinci, muž její sadaril a pletl bačkory, s nimiž se každé ponděli na trhu vykládal. Kuličková je rozená pohádkářka. Mezi sty vypravěči nezastihl jsem osoby, která by s takovou lehkostí líčila děj slovem tak pohotovým... Snad kdysi hojný styk s lidmi na trhu vyzbrojil ji těmito přednostmi.“

Klasické hry ľudových bábkárov a Kubínové ľudové rozprávky sú z jedného rodu. Preto bolo dobré, že sa ich autori v tomto predstavení prepojili.

Kto trochu sleduje vývoj bábkového divadla u nás, vie, že prechádza etapou, kedy na bábkových javiskách hrajú prevažne skutoční /nepresne sa uvádza termín „živí“/ herci a bábkú aby si divák domyslel.

„Keď si dám v reštaurácii zemiakovú polievku, tak predpokladám, že v nej budú kúsky zemiakov a keď idem do bábkového divadla, tak očakávam, že tam uvidím bábkú,“ postážoval si už viac ako pred štvrtstoročím jeden z mojich kolegov bábkárov. A tento trend stále pokračuje. Už preto je plnokrvné bábkové a najmä marionetové predstavenie počin, ktorý nás vracia nazad k tradíciám.

Vlado Štancel sa ujal réžie a Zuzana Štancelová je okrem textu aj autorkou dekorácie a výtvarného poňatia bábok. Autorka spracovala do dramatického tvaru motív Princezny Potrhliny /v niektorých výberoch z Kubína sa rozprávka volá Rohatá princezna/ a nezaváhala ani pred napísaním textov niekoľkých pesničiek. Vedela, že sa môže spoľahnúť na skúseného hudobného skladateľa Martina Hyblera.

Jednoduchú hravosť predstavenia podčiarkuje dekorácia z veľkých stavebných kociek, ktorá umožňuje naplno vyniknúť bábkam. Vďaka čiernemu horizontu pomáhajú marionetám technikou čierneho divadla bez toho, aby sa tvorcovia snažili túto čiernu pomoc dokonale skryť. Aj Gašparko, ktorý ako jediný vystupuje tiež ako živá osoba na predscéne, je od pásu dolu oblečený v čiernom,

Foto Zuzana Štancelová a Tomáš Glasberger

aby mohol vzápätí vodiť svojho marionetového dvojníka, prípadne pomáhať ostatným vodičom, ktorí majú plné ruky práce a nezastavia sa ani na sekundu. Ale všetci zvládajú bábkú i hlasové party nielen s profesionalitou, ale aj s gustom a z celého predstavenia cítiť radosť z hry.

Atmosféra je zvýraznená svetlom, ktorému bola venovaná detailná starostlivosť.

Po rezbárskej stránke a konštrukčnej stránke vytvoril bábkú Petr Kameníček, ktorý sa tomuto remeslu vyučil v dielňach chýrneho Divadla Spejbla a Hurvínka. Tradícia toho najlepšieho v umení marionet je na tejto inscenácii vďaka tomu zjavná.

Dôkazom pre takéto tvrdenie je aj to, že obaja rodičia Zuzany Štancelovej v tomto divadle dlhé roky pôsobili. Divadlo S+H kedysi moderným spôsobom uchopilo tradičné marionetárske pohybové kreácie, ktoré ľudoví bábkári pridávali po konci každej uvádzanej hry, obvykle s titulom: Čo bábkú dokážu. Práve v Divadle Spejbla a Hurvínka

dosiahla technika týchto marionetových perličiek v tzv. Skupových „Pestrých počadch“ svoj vrchol. Je potešujúce, že sa niekto k tejto tradícii využitia jedinečných technických možností marionet vracia a že sa jej venuje skôr, ako ich poslední pamätníci odídu.

Hana Lamková, scenáristka a bábkárka